

Uchwała Nr X/73/2011

Rady Powiatu Łowickiego

z dnia 24 sierpnia 2011 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2011-2015

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1592, z 2002 roku Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 200 poz. 1688, Nr 214 poz. 1806, z 2003 roku Nr 162 poz. 1568, z 2004 roku Nr 102 poz. 1055, Nr 167 poz. 1759, z 2007 roku, Nr 173 poz. 1218, z 2008 roku Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, z 2009 roku Nr 92 poz. 753, Nr 157 poz. 1241, z 2010 roku Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106 poz. 675 z 2011r. Nr 21 poz. 113, Nr 149 poz. 887), w związku z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362, Nr 202 poz. 1551, Nr 219 poz. 1706, Nr 221 poz. 1738, z 2010r. Dz. U. Nr 28 poz. 146, Nr 40 poz. 229, Nr 81 poz. 527, Nr 125 poz. 842, Nr 217 poz. 1427, z 2011r. Nr 81 poz. 440, Nr 106 poz. 622, Nr 149 poz. 887) i art. 6.1 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493, z 2009 roku Nr 206 poz. 1589, z 2010r. Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842, z 2011r. Nr 149 poz. 887) Rada Powiatu Łowickiego uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim na lata 2011-2015 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łowickiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

R A D C A P R A W N Y

mgr Elżbieta Janina Gołębiowska
Łd. Sk-15

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marcin Kosiorek

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6.1 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493, z późniejszymi zmianami) powiat zobowiązany jest do opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

Załącznik
do Uchwały Nr X 173/2011
Rady Powiatu Łowickiego
z dnia 24 sierpnia 2011 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W POWIECIE ŁOWICKIM
na lata 2011 - 2015**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	str. 3
II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str. 4
2.1 Założenia ogólne	str. 4
2.2 Zadania powiatu	str. 5
2.3 Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	str. 6
2.4 Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ..	str. 6
II. DIAGNOZA, STATYSTYKI DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE – DANE LOKALNE	str. 7
III. ZASOBY POWIATU ŁOWICKIEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str. 10
IV. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str. 10
V. CELE PROGRAMU	str. 10
5.1 Cel główny programu	str. 10
5.2 Cele operacyjne, zadania i wskaźniki osiągnięcia celów	str. 11
VI. SPODZIEWANE EFEKTY.....	str. 14
VII. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU ORAZ SPOSÓB REALIZACJI JEGO ZADAŃ	str. 14
7.1 Harmonogram i finansowanie	str. 15
7.2 Sposób kontroli i monitoringu	str. 15
VIII. REALIZATORZY	str. 15
IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	str. 15

I. WSTĘP

Od kilkunastu lat zaczyna przebijać się do świadomości społecznej problem przemocy w rodzinie. Początkowo problem ten był marginalizowany i przemilczany. Stopniowo jednak zaczęto podejmować różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych tego zjawiska. Jednak jego skala, która w pełni zaczyna dopiero docierać do szerokiej społeczności m. in. poprzez media, wymaga szerszego podejścia do tematu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnienia tej kwestii w polityce społecznej powiatu. W preambule ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r., Nr 125, poz. 842) uznano: „że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności”.

Wymieniona wyżej Ustawa nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowość, pogląd na świat. Zatem dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru, zagrożenia, poniżenia, lęku i cierpienia. Ofiary przemocy doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają ostrych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia.

Musimy mieć świadomość, że przemoc to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i ból. Przemoc jest intencjonalna, siły są nierównomierne.

Istnieją różne formy przemocy: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna i ekonomiczna, które charakteryzują się odpowiednimi zachowaniami. Typy przemocy z jakimi się spotykamy w środowisku domowym obejmują: przemoc wobec dziecka i zaniedbywanie, przemoc wobec współmałżonka, rodziców,

zaniedbywanie i przemoc wobec osób starszych i niepełnosprawnych, przemoc wobec rodzeństwa.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Łowickim jest programem operacyjnym i spójnym z celami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łowickim na lata 2008-2020. Program ma prowadzić do budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Łowickim poprzez współpracę wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tą problematyką.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie uwzględnia następujące elementy:

- diagnozę zjawiska, szczególnie zjawiska przemocy w jej wczesnej postaci w miejscu zamieszkania sprawcy i ofiary,
- przerywanie przemocy „gorącej” i „chłodnej” (gorąca – furia, wybuch skumulowanych i niemożliwych do powstrzymania ataków złości, wściekłości, rozładowanie bezpośredniej agresji; chłodna – pozorny spokój, skrywający silne emocje, które są skutecznie tłumione i kontrolowane, sprawca realizuje scenariusz przemocy zmierzając do jakiegoś celu, gotowy do wtargnięcia we wnętrze psychiki ofiary),
- poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne, w tym uświadamianie ofiarom ich praw i możliwości uzyskania pomocy,
- zabezpieczenie schronienia ofiarom przemocy,
- utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy,
- uruchomienie działań korekcyjno-edukacyjnych względem sprawców w celu powstrzymania ich od stosowania przemocy.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

2.1 Założenia ogólne

Funkcjonujące w Powiecie Łowickim różnego rodzaju formy zinstytucjonalizowanej pomocy przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają na celu udzielenie wsparcia psychicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego i rodzinnego, edukowanie najbliższego otoczenia oraz mobilizowania lokalnych władz do działań pomocowych na rzecz ofiar i sprawców przemocy.

Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie osobom doświadczającym przemocy, bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy. Zadanie to powinno być realizowane poprzez:

- rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
- integrację działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,

- stosowanie jednoznacznych przekazów, które mówią, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka, nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy i podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

2.2 Zadania powiatu

Zgodnie z art. 6 pkt. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.).

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. Tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa z dnia 13 lipca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r. Nr 125, poz. 8) nałożyła na powiat dodatkowe obowiązki, a mianowicie:

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zadania z zakresu administracji rządowej pozostały bez zmian.

2.3 Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pracy z ofiarami i sprawcami wymaga wyspecjalizowanych działań interdyscyplinarnych specjalistów wielu instytucji:

- policji,
- ośrodka pomocy społecznej,
- sądu, prokuratury,
- służby zdrowia,
- szkoły,
- komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką przemocy.

Nawiązanie współpracy nie ma polegać jedynie na przekazywaniu informacji o wystąpieniu zjawiska przemocy w rodzinie, ale na podejmowaniu wspólnie zaplanowanych działań. W celu uniknięcia powielania czynności, działania te będą koordynowane przez koordynatorów poszczególnych zespołów interdyscyplinarnych. Zapewni to prawidłowy przebieg informacji między poszczególnymi służbami/instytucjami, a także pozwoli monitorować podjęte działania.

Środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą wymaga wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym oraz szczególnej troski i rozważań w trakcie interwencji.

Zapobieganie przemocy w rodzinie wyznacza 4 podstawowe nurty działań:

- **działania uprzedzające** - diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie,
- **interwencyjne** – opiekuńcze i terapeutyczne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- **wspierające** – psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie,
- **korekcyjno-edukacyjne** – kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

2.4 Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie,
- zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,

- instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- Punkt Interwencji Kryzysowej i Zespół Antykryzysowy przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu,
- Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy „Azyl”,
- media.

II. DIAGNOZA, STATYSTYKI DOTYCZĄCE PRZEMOCY W RODZINIE – dane lokalne

W rozumieniu ustawy przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystywanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Z obserwacji wynika, iż wśród wielu ofiar tylko niewielka grupa decyduje się na złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w rodzinie. Pozostałe osoby bądź nie wiedzą, gdzie można uzyskać fachową pomoc bądź obawiają się konsekwencji ze strony sprawcy przemocy.

W przypadku przemocy w rodzinie najczęściej pokrzywdzone osoby to kobiety i dzieci. Wiek tych osób jest różny i nie ma tu jakiejś konkretnej reguły. Trudno oszacować dokładnie rozmiary zjawiska przemocy, jednakże punktem wyjścia do opracowania Programu była analiza dotychczasowego stanu przygotowana na podstawie danych Punktu Interwencji Kryzysowej, Zespołu Antykryzysowego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu i Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu. Pozwoliło to na identyfikację najbardziej istotnych problemów. Z analizy tej wyłoniono hierarchię celów, które należy osiągnąć.

W latach 2008-2010 w Punkcie Interwencji Kryzysowej i Zespole Antykryzysowym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie udzielono 573 porady dotyczące przemocy. W roku 2010 specjaliści PIK i ZAK prowadzili 33 sprawy w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty (w tym 32 przekazane przez KPP w Łowiczu).

**Dane statystyczne, porad dotyczących przemocy udzielonych
w Punkcie Interwencji Kryzysowej i Zespole Antykryzysowym
przy PCPR w Łowiczu**

Statystyka	2008	2009	2010
Ofiary przemocy ogółem	198	183	192
dorośli	184	179	173
dzieci	14	4	19

Źródło PIK, ZAK

Inny rodzaj porad udzielonych w latach 2008-2010:

- sprawy opiekuńczo-wychowawcze - 589 porad (dorośli - 528, dzieci – 61),
- uzależnienie od alkoholu - 260
- pisanie pism procesowych - 240
- rozwód, separacja - 233
- konflikty rodzinne - 286 (dorośli – 283, dzieci – 3),
- sprawy mieszkaniowe - 73
- bezrobocie - 19
- bezdomność - 4
- wspieranie rodzin zastępczych - 34
- inne wyżej nie wymienione - 595 (dorośli – 558, dzieci – 37).

Formy pomocy

Forma poradnictwa	2008	2009	2010 (styczeń- listopad)
prawna	130	247	205
psychologiczna	336	299	381
pedagogiczna	299	364	252
socjalna	39	0	25
psychoterapeutyczna	122	91	50

Źródło: PCPR w Łowiczu

Ze statystyk PCPR w Łowiczu w ramach prowadzonej interwencji kryzysowej – specjalistycznego poradnictwa: prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i psychoterapeutycznego wynika, iż sprawy związane z przemocą są jednym z głównych problemów zgłaszanych przez klientów Punktu Interwencji Kryzysowej i Zespołu Antykryzysowego.

Specyfika poradnictwa opiera się głównie o porady dotyczące kryzysów małżeńskich, uzależnienia od alkoholu, przemocy w rodzinie, problemów samotnych matek, radzenia sobie z kryzysem związanym z utratą osoby bliskiej, kłopotów z zagrożeniem chorobą psychiczną, zaburzeń emocjonalnych i osobowościowych, prowadzenia krótko i długoterminowego wsparcia, poradnictwa w zakresie pism procesowych związanych z przemocą, obowiązkiem alimentacyjnym, rozpadem związku małżeńskiego, spraw o ubezwłasnowolnienie, eksmisję, sprawowanie władzy rodzicielskiej, wykorzystywanie dzieci, pomocy w wejście w dorosłe życie związane z procesem usamodzielnienia, wsparcia i pośrednictwa najbardziej potrzebującym w sprawach socjalnych, problemem uzależnień od narkotyków w połączeniu z nasilającymi się depresjami u młodzieży, problemem dzieci molestowanych lub osieroconych, dzieci - ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w środowisku rówieśniczym i placówkach oświatowych.

Liczba		2008	2009	Styczeń-listopad 2010
Niebieskich Kart		111	33	70
W tym:	w mieście	52	16	27
	na wsi	59	17	43
Ofiar przemocy		156	48	117
W tym:	kobiet	119	35	81
	mężczyzn	11	0	12
	małoletnich	26	13	24
Sprawcy przemocy		111	33	74
W tym:	kobiet	2	0	5
	mężczyzn	109	33	69
Nietrzeźwych sprawców		98	28	60
Zatrzymanych przez Policję		48	18	36
Godziny	00-06	9	5	6
	06-12	13	3	5
	12-18	36	15	33
	18-24	53	10	26

Źródło: KPP w Łowiczu

W wyniku podejmowanych czynności i statystyk prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Łowiczu na przełomie lat 2008-2010 zaobserwowano tendencję spadkową w odniesieniu do ilości interwencji dotyczących przemocy w rodzinach na terenie powiatu łowickiego. Trudno określić przyczynę takiego stanu. Może to być spowodowane brakiem zaufania do policji, brakiem informacji na temat możliwości i praw osób doznających przemocy, strachem przed sprawcą, uwarunkowaniami społecznymi. Zgłaszane

przypadki zostały objęte procedurą Niebieskiej Karty. Wśród ofiar dominują kobiety, wśród sprawców - mężczyźni. Ścisły związek z przemocą ma alkohol. W 85,3% przypadków sprawcy przemocy byli nietrzeźwi. W 46,8% przypadków doszło do zatrzymania sprawcy przemocy przez policję. Nasilenie aktów przemocy następuje w godzinach popołudniowych i nocnych.

III. ZASOBY POWIATU ŁOWICKIEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

1. Sąd Rejonowy w Łowiczu.
2. Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu.
3. Prokuratura Rejonowa w Łowiczu.
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu.
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu.
6. Gminne ośrodki pomocy społecznej.
7. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowiczu.
8. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.
9. Placówki oświatowo-wychowawcze.
10. Zakłady opieki zdrowotnej, w tym Poradnia Zdrowia Psychicznego i Poradnia Leczenia Uzależnień.
11. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.
12. Punkt Interwencji Kryzysowej i Zespół Antykryzysowy.
13. Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy „Azyl”.
14. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łowiczu.
15. Świetlice profilaktyczne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży.

IV. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
2. Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
3. Problemy alkoholowe członków rodzin.
4. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
5. Nieumiejętność rozwiązywania problemów w rodzinach.
6. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
7. Brak specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.
8. Brak wiedzy o instytucjach oferujących specjalistyczną pomoc.
9. Stereotypy na temat rodziny.

V. CELE PROGRAMU

5.1 Cel główny programu

Przeciwdziałanie występowaniu oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skutków jej stosowania w powiecie łowickim.

5.2 Cele operacyjne, zadania i wskaźniki osiągnięcia celów

1. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie - profilaktyka uniwersalna.
2. Kompleksowa pomoc ofiarom przemocy, w szczególności dzieciom – profilaktyka selektywna.
3. Powstrzymanie sprawców od stosowania przemocy.
4. Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych.
5. Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania i ograniczania skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Cel I.

Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie – profilaktyka uniwersalna

Zadanie 1:

Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej.

Działanie:

- dostarczanie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy,
- promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów,
- motywowanie społeczności lokalnych, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci,
- współpraca z mediami, organizacja kampanii informacyjnych.

Zadanie 2:

Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działanie:

- rozwój lokalnych i instytucjonalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności i skuteczności programów dotyczących profilaktyki problemów agresji i przemocy rówieśniczej w środowisku dzieci i młodzieży,
- zwiększenie skuteczności oddziaływań skierowanych do dzieci i młodzieży, będących ofiarami i świadkami agresji i przemocy,
- wspieranie stowarzyszeń i środowiskowych grup samopomocowych skierowanych na przeciwdziałanie przemocy oraz wspieranie rodzin doświadczających przemocy domowej.

Adresaci:

- dzieci i młodzież, dorośli, przedstawiciele mediów, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba dzieci, młodzieży i osób dorosłych uczestniczących w programach profilaktyczno-edukacyjnych,
- liczba osób dorosłych objętych poradnictwem,
- liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i informacyjnymi,
- liczba świetlic, w których wdrażane są programy profilaktyczne i edukacyjne,
- liczba osób biorących udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przeciwdziałania uzależnieniom.

Cel II.

Kompleksowa pomoc ofiarom przemocy, w szczególności dzieciom – profilaktyka selektywna

Zadanie:

Zatrzymanie sytuacji przemocy. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą.

Działanie:

- zapewnienie bezpieczeństwa (plan działania, schronienie),
- działania z zakresu interwencji kryzysowej,
- wsparcie i profesjonalna pomoc (psychologiczna, psychoterapeutyczna, pedagogiczna, prawna i socjalna),
- udzielanie informacji, wskazanie miejsc pomocowych,
- organizowanie i prowadzenie zajęć terapeutycznych dla ofiar przemocy (m.in. grupy wsparcia),
- powiadamianie Policji, Sądu, Prokuratury, kierowanie spraw do zespołów interdyscyplinarnych.

Działania wobec dzieci:

- diagnoza sytuacji rodzinnej, szkolnej, zdrowotnej – zapewnienie bezpieczeństwa, uzyskanie wsparcia rodziny.

Adresaci:

Ofiary przemocy w rodzinie

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób korzystających z porad specjalistów,
- liczba uczestników grupy wsparcia.

Cel III.

Powstrzymanie sprawców od stosowania przemocy

Zadanie:

Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

Działanie:

- oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc,
- prowadzenie rozmów interwencyjno-ostrzegawczych,
- prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego,
- powiadomienie Policji, Prokuratury,
- współpraca z kuratorami sądowymi.

Adresaci:

Sprawcy przemocy w rodzinie

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba przeprowadzonych programów korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba prowadzonych rozmów interwencyjno-ostrzegawczych i motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

Cel IV.

Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych

Zadanie:

Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy.

Działanie:

- umożliwienie udziału w kompleksowych szkoleniach pracownikom mającym kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy,
- dążenie do wyodrębnienia zespołu ludzi – specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy odpowiedzialnych za sprawne planowanie, koordynowanie, podejmowanie i monitorowanie działań,
- organizowanie konferencji i kampanii społecznych.

Adresaci:

- instytucje i służby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą (policja, kuratorzy, sądy),
- organizacje pozarządowe, pedagodzy szkolni, psychologowie, pracownicy socjalni.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba godzin szkoleniowych.

Cel V

Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania i ograniczania skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadanie:

Wymiana informacji i podejmowanie wspólnych działań mających na celu przeciwdziałanie skali zjawiska przemocy.

Działanie:

- współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi,
- podejmowanie wspólnych interwencji z policją.

Adresaci:

- instytucje i służby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą w rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba konsultowanych przypadków.

VI. SPODZIEWANE REZULTATY

- zmniejszenie rozmiarów skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- edukacja sprawców przemocy,
- przerwanie kręgu milczenia związanego z przemocą w rodzinie,
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- pogłębianie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- wzrost świadomości społecznej o przeciwdziałaniu niepożądanym zjawiskom,
- tworzenie przez organizacje pozarządowe i samorząd lokalnych punktów interwencyjnych.

W toku realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będą zmieniać się w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin. Wymagać to będzie w kolejnych latach określania szczegółowych zadań dla wszystkich podmiotów realizujących program.

VII. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU ORAZ SPOSÓB REALIZACJI JEGO ZADAŃ

Program będzie finansowany z różnych źródeł: budżetu samorządu powiatowego, budżetu państwa, zewnętrznych środków finansowych, w tym z Unii Europejskiej.

7.1 Harmonogram

Harmonogram realizacji poszczególnych zadań, zawarty został w załączniku nr 1 do niniejszego programu. Warunkiem wprowadzenia programu jest zapewnienie w corocznym budżecie Powiatu określonych środków finansowych na realizację przyjętych zadań. Powodzenie realizacji programu w dużej mierze uzależnione będzie od wysokości pozyskanych dodatkowych środków zewnętrznych. Realizacja części działań nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych i te będą realizowane systematycznie.

7.2 Sposób kontroli i monitoringu programu

Ocenę realizacji poszczególnych działań programu dokonywać będzie raz w roku Rada Powiatu Łowickiego po przedłożeniu stosownego sprawozdania przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu.

VIII. REALIZATORZY

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny.

Instytucje i organizacje współpracujące:

- Sąd Rejonowy w Łowiczu,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Łowiczu,
- Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu,
- Koordynatorzy Miejskiego i Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Prokuratura Rejonowa w Łowiczu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łowiczu,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- NZOZ Poradnia Leczenia Uzależnień w Łowiczu i Poradnia Zdrowia Psychicznego,
- Służba zdrowia,
- Placówki oświatowe,

- Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu „Nadzieja” w Łowiczu,
- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynator programu – PCPR w Łowiczu
2. Osoba odpowiedzialna za realizację programu :
 - ze strony PCPR - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu
 - ze strony instytucji współpracujących – osoby wytypowane
3. Odbiorcy programu:
 - ofiary, sprawcy, świadkowie przemocy.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Łowiczu
Robert Wójcik

**HARMONOGRAM REALIZACJI
POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W POWIECIE ŁOWICKIM
na lata 2011-2015**

Lp.	Cel operacyjny	Zadanie	Działanie	Realizator	Termin realizacji
5.2	Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie – profilaktyka uniwersalna	1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej.	- dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem,	PCPR, OPS, RCPS, policja, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe,	praca ciągła
			- propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy,	PCPR, OPS, RCPS	praca ciągła
			- promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów,	sąd, PCPR, organizacje pozarządowe	praca ciągła
			- motywowanie społeczności lokalnych, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy ze	PCPR, OPS, sąd, placówki oświatowe, policja, kuratorzy sądowi	praca ciągła

		2.Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci, - współpraca z mediami, organizacja kampanii informacyjnych, - rozwój lokalnych i instytucjonalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - zwiększenie dostępności i skuteczności programów dotyczących profilaktyki problemów agresji i przemocy rówieśniczej w środowisku dzieci i młodzieży, - zwiększenie skuteczności oddziaływań skierowanych do dzieci i młodzieży będących ofiarami i świadkami agresji i przemocy, - wspieranie stowarzyszeń i środowiskowych grup samopomocowych skierowanych na przeciwdziałanie i wspieranie rodzin doświadczających przemocy domowej,	PCPR, RCPS PCPR, OPS, organizacje pozarządowe placówki oświatowe, poradnia leczenia uzależnień, miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych PCPR, OPS, policja, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe PCPR, OPS,	praca ciągła w miarę potrzeb w miarę potrzeb praca ciągła praca ciągła
5.2	Kompleksowa pomoc ofiarom przemocy, w szczególności	Zatrzymanie sytuacji przemocy. Udzielenie	- zapewnienie bezpieczeństwa (plan działania, schronienie), - działania z zakresu interwencji	PCPR (PIK, ZAK), OPS PCPR (PIK, ZAK)	w miarę potrzeb praca ciągła

	dzieciom – profilaktyka selektywna	pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą.	kryzysowej, - wsparcie i profesjonalna pomoc (psychologiczna, psychoterapeutyczna, pedagogiczna, prawna i socjalna), - udzielanie informacji, wskazanie miejsc pomocowych, - organizowanie i prowadzenie zajęć terapeutycznych dla ofiar przemocy (m.in. grupa wsparcia), - powiadamianie Policji, Sądu, Prokuratury, zespołu interdyscyplinarnego	PCPR (PIK, ZAK) Instytucje i organizacje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie Instytucje i organizacje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie Instytucje i organizacje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	praca ciągła praca ciągła praca ciągła w zależności od potrzeb
5.2	Powstrzymanie sprawców od stosowania przemocy	Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców w rodzinie	- oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc, - prowadzenie rozmów interwencyjno-ostrzegawczych, - prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, - powiadamianie policji, prokuratury, - współpraca z kuratorami sądowymi,	PCPR (PIK i ZAK) PCPR (PIK i ZAK) PCPR (PIK i ZAK) PCPR (PIK i ZAK) PCPR (PIK i ZAK)	w zależności od pozyskania dotacji w zależności od potrzeb w zależności od potrzeb w zależności od potrzeb praca ciągła

5.2	Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych.	Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy.	- umożliwienie udziału w kompleksowych szkoleniach pracownikom mającym kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy, - dążenie do wyodrębnienia zespołu ludzi – specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy odpowiedzialnych za sprawne planowanie, koordynowanie, podejmowanie i monitorowanie działań, - organizowanie konferencji i kampanii społecznych.	PCPR, RCPS PCPR, OPS PCPR, RCPS, OPS, placówki oświatowe, miejska i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	praca ciągła praca ciągła w zależności od potrzeb
5.2	Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania i ograniczania skali zjawiska przemocy w rodzinie	Wymiana informacji i podejmowanie wspólnych działań mających na celu ograniczenie skali zjawiska przemocy	- współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi, - podejmowanie wspólnych interwencji z policją	instytucje i organizacje zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą w rodzinie PCPR, OPS	praca ciągła w zależności od potrzeb

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marcin Kosiorek